

név: ..... iskola: ..... oszt.: .....

2023 - 2024

5.-8. osztály

3. forduló

Mechler Anna: Levedi lánc

Kalandokban bővelkedő izgalmas nyomozás Budakeszin.

ifjúsági regény (részlet)

Budapest: Manó Könyvek Kiadó Kft., 2023

zablapálca

kantár

zablakarika

- 1) Húzd oda a nyilat a lószerszám megfelelő részéhez!
- 2) Igaz vagy hamis az állítás? Írd a vonalra a mondat elé az I (igaz) vagy a H(hamis) betűt.

.... Anya borsmentás teafilterből főzött teát

.... Levente kutyasétáltatás után a töri háziját írta meg otthon.

.... Osztálybulira készült Levente a fiúkkal.

.... A portás azt suttogta, amikor magához tért: „a kápolnánál”...

.... Levente Botival a Viberen chetelt.

- 3) Levente a Google keresőben a Magyar Nemzeti Digitális Archívum képeire és tárgyleírásaira bukkant. Keressétek meg ti is a keresőben és írjátok a vonalra az archívum honlapjának webcímét!

.....

4) Mit tudtál meg ezekről a szereplőkről a szövegrészletből?

Bégé: .....

Mira: .....

Boti: .....

Rexi: .....

5) Mi történt Józsi bácsival?

.....

.....

6) Egészítsd ki a mondatokat, mert hiányoznak belőle szavak.

Van tehát egy ..... nevű főszereplő. Megvádolták, és ő ..... a

helyet. A nyaklánc ..... Mira szerint ahol földet értek a

....., azokon a pontokon később történt valami ..... .

A kövek beindítanak egy telepatikus ..... , és innentől éjszaka lehet fogni a

.....-t.

7) Mit tanácsolt Bégé, milyen kódolást alkalmazzanak és miért?

.....

.....

.....

.....

8) Mit jelent sifírozás?

.....

9) Miért volt furcsa/ érdekes a cipőnyom a kápolnánál? Mire jött rá Levente ezzel kapcsolatban?

.....

.....

.....

.....

.....

Következő (4.) feladatlap (a téli szünet után): 2024. január 9-én, kedden

A feladatlapokat letölthetitek a **www.bekesikonyvtar.hu** oldalról.

Kívánunk nektek kellemes karácsonyt és jó téli szünetet!

Mechler Anna: Levedi lánca
Budapest: Manó Könyvek Kiadó, 2023

8. FEJEZET

Levente hazatekert. *Oké, akkor most lássuk, mi áll előttem –* gondolta. – *Először is egy gyors kör Rexivel az erdőben. Aztán megírom a leckéket. Utána chatelek Botival.* Automata üzemmódba kapcsol: gépiesen kinyitotta az ajtót, lerúgta a cipőjét, evett egy almát a konyhában, füttyentett Rexinek, felcsatolta a pórázt, és gyalog indult vissza ugyanazon az úton, ahol az előbb hazajött. Rexi az orrával bökdöste a gazdáját, de Levente nem volt együttérző hangulatában. Az erdő szélén elengedte a kutyát, ő pedig a kondipark felé slattyogott. Mirára gondolt. Tulajdonképpen tök rendes dolgot, hogy figyelmeztette, meg hogy nem akarja magára hagyni ebben a köves buliban – de attól még gáz, hogy randizni kell, és közös titkaik vannak. Persze még mindig jobb, hogy vele és Mirával történik mindez, és nem valamilyik műkörmös RSG-bajnoknővel. Levente kiütést kapott

a cicababa típusú lányoktól, ilyen téren Mirára igazán nem lehetett panasza.

A pályánál nem állt meg; továbbsétált befelé. Rexi az út mellett szaglászott, és tisztos távolságból követte. Levente megpróbálta végiggondolni, amit eddig megtudott. *Van tehát egy Levedi nevű főszer. Megvádolták, és ő elátkozta a helyet. A nyaklánc szétrobbant. Mira szerint ahol földet értek a gyöngyök, azokon a pontokon később történt valami izgalmas. Vagy legalább is fontosak azok a helyek a település történetében. Hát például a focipálya szörnyen fontosnak tűnik... Na mindegy, tegyük fel, hogy így van. A pasas gyöngyeinek a helyén lapos köveket lehet találni. Az ember ezer közül azt az egyet választja, mert... mert csak. A kövek beindítanak egy telepatikus adóvevőt, és innentől éjszaka lehet fogni a történelmi valóságshow-t. Halleluja. Nem tudtam, mi hiányzik a boldogságomhoz...*

Levente megunta a sétát, füttyentett Rexinek, és visszafordult. Olyan zavaros ez az egész! Mennyivel egyszerűbb lenne vállat vonni, és csak azzal törődni, amivel az ember maga is szeretne... Lehorgasztott fejjel haladt, és kis híján beleütközött valakibe. Az ösvényen Bégé állt.

– Levente! Nem is gondoltam, hogy itt találkozunk! Nagyon elmerültél valamiben!

– Jó napot, tanár úr! A kutyámat sétáltatom... De tényleg elgondolkodtam. Az évfolyambulira szeretnénk a fiúkkal létrehozni egy szabadulószerződést. Szeretném, ha egy kódolt

üzenet volna az első nyom, és nem tudom, milyen kódolással volna érdemes átírni a szöveget.

Bégé megértően hallgatta. Annyira jó, hogy vele az erdő közepén is simán lehet a sifrírozásról beszélni!

– Nagyon jó ötlet! Érdemes végiggondolni, hogy mennyi időt szántok a feladatra. A cél ebben az esetben nem az lenne, hogy minél jobban elrejtsetek az eredeti szöveget, hanem az, hogy a jelentkezők egy bizonyos, meglehetősen rövid időn belül megfejtsek.

Levente nyelt egyet. Igen, ez igaz... De akkor igazán nem lehet előrukkolni valami eredetivel...

Bégé mintha olvasott volna a gondolataiban.

– Ennek megfelelően egyszerű jelrendszert kell alkalmazni. De attól még lehet izgalmas.

– Tanár úr szerint mi alkalmasabb erre: a betűeltolás, vagy a betűrács?

– Mindkettővel lehet ügyesen kódolni. Ha az én véleményemre vagy kíváncsi, a betűrács egy délutáni mulatság keretei között talán jobban megállja a helyét. De bármilyen monoalfabetikus* kód is megteszi.

Levente elgondolkodott a hallottakon.

– Én is kérdezhetek valamit? – folytatta Bégé. – A portásról van szó... Hogy jutott eszedbe, hogy kinyisd a szekrény ajtaját?

*Ahol az ábécé egy betűjének minden esetben ugyanaz a betű felel meg.

Levente ledermedt. Csak nem feltételezi Bégé, hogy része volt a portás szekrénybe gyömöszölésében?

– A szabadulószoza miatt... – Nem, Bégé biztos nem gondol rosszat. Rá mindig lehet számítani, és a diákok körében híres arról, hogy a javítani szándékozónak mindig ad még egy utolsó utáni esélyt. – Arra gondoltam, hogy egy próbababa lehetne a szekrényben, ami kellően sokkoló, ha kizuhan. Pechemre szó szerint ez történt. Ezek után az ötletnek lőttek, ráadásul senki sem fogja elhinni, hogy nincs közöm Józsi bácsi esetéhez.

Bégé megfontolta a hallottakat.

– Nos, az ötlet ettől még jó. Ezek után egészen biztosan minden csapat be fog nézni a szekrénybe, ez nem kérdés. Szerintem inkább használjátok ki a hirtelen jött ihletet, és kerüljön valami fontos a szekrénybe. Ami pedig Józsi bácsit illeti, én azt hiszem, senki sem vádol majd téged. A takarítók találtak egy furcsa tárgyat a helyszínen. Talán nem okos, ha elmondom, de bízom a diszkréciódban. Egy honfoglalás kori zablapálcáról van szó.

Levente megtorpant.

– Zablapálca? És honfoglalás kori?

Bégé fürkészni kezdte Levente arcát.

– Nem gondoltam, hogy ez jelent neked valamit. Nos, igen: a pálca vége véres volt. Még dolgoznak vele a rendőrségen

a laborosok, de nagyon valószínű, hogy az a vér Józsi bácsi fejéből származik.

Levente azon töprengett, mit mondjon el Bégének az elmúlt nap eseményeiből. Úgy látszik, nem egy ártatlan játék részese lett, a dolgok ennél sokkal bonyolultabbak... Lehet, hogy Józsi bácsi támadója honfoglalás kori tárgyakat gyűjt? Vagy azokra a lapos kövekre kíváncsi, amik úgy megrémítették Mirát? A tanár hallgatott, és Leventének imponált, hogy nem kezdi faggatni. Arra jutott, valakiben meg kell bízni, még akkor is, ha egyelőre nem árul el neki részleteket.

– Őszintén szólva az utóbbi időben mindenhol honfoglalás kori dolgokba akadok. Véletlennek már túl sok, ami történik. És egy dolog nagyon nyugtalanít: a kápolna mellett délután találtam egy furcsa cipőnyomot. Mivel a portás azt suttogta, amikor magához tért: „a kápolnánál”, megnéztük Botival, mi van ott.

– Miért volt érdekes a cipőnyom?

– Mert nem volt rajta egyetlen rovátka sem, teljesen sima volt. Lehet, hogy hülyeség, de miután végignéztük, hogyan kötözik be a portás fejét, lényegesnek tűnt, hogy ellenőrizzük, nem ólálkodik-e valaki a sulinál.

– Láttál még valamit, ami fontos lehet?

– Nem.

– Nos, megértem, hogy ez az egész felzaklatott téged. Hol-

nap reggel majd én is szemügyre veszem a kápolna külső bejáratát. Különböztetést hiszem, az iskolában biztonságban vagytok. De ha úgy érzed, valami nincs rendben, engem megtalálász.

Puff! Erre ma már Tass Eszter is célozgatott. Levente szeretne volna, ha magától értetődő lenne, hogy az iskolában biztonságban van, és nem kellene ezt valakinek folyton bizonygatnia. Ami már önmagában is gyanús. Elkészönt Bégétől, és megszaporoztta a lépteit. Mára ennyi információ alighanem elég lesz. Bár talán még érdemes lenne anyát megkérdezni róla, mi a csoda az a zablapálca.

9. FEJEZET

Otthon lecsattintotta Rexiről a porázt, lerúgta a cipőjét, aztán bement a szobájába. Kirakta a fekete követ a zsebéből, a másik mellé tette az asztalra, és előhúztta a fiókból a bioszháziját. A sarkkörü öv élővilága. Uhh, micsoda izgalmas téma! Elolvasta az anyagot a könyvben, átlapozta a füzetét, aztán felcsapta a munkafüzetet, és elkezdte kitölteni a feladatokat. Közben a keze a kavicsokhoz tévedt, észre sem vette, hogy babrálni kezd velük.

Csak akkor tudatosodott benne, hogy a köveket markolászta, amikor a tundra állatai helyett egy szépen felszerszámozott hucul ló jelent meg a szemei előtt. Pont olyan, ami a törökönyvben van. *Ennek a fele sem tréfa!* – gondolta, és lecsapta a köveket. Aztán maga elé meredt az asztalra. A fehér és a fekete kavics szemmel láthatóan tökéletesen egyforma méretű és vastagságú volt. *Mint a gyöngyök a nyakláncon...* Nem

lehetett nem észrevenni, mennyire egyformák. Levente az egyiket a bal kezébe vette, a másikat a jobba; tökéletesen azonosnak tűntek. Most csukott szemmel tesztelte: a tapintásuk sem különbözött. *Mint a gyöngyök a nyakláncon* – gondolta újból, és kifejezetten rossz kedve lett.

Ebben a pillanatban pittyent a telefon. Ez csak Boti lehet!

Csá, hazajöttél már a randiról?

Ja, itt vok. Mizu?

Semmi, csak gondoltam, hátha van vmi érdekes. Szóval: szabadulószoza, vagy táncparkett?

Naná, hogy szabadulószoza! De azért érdemes volt kikérdezni Mirát.

???

A krapek, aki leütötte Józsi bácsit, honfoglalás kori leletekre vadászik.

Úgy mint?

Valami extra kavicsok, megkövült ékszer.

?

Tudom, kicsit zavaros. Még nekem is az. Mit szólnál, ha inkább holnap mondanám el?

Hát jó. Ennél azért több romantikára számítottam.

?

Szerintem Mirát jobban bírod, mint Zsófit.

Miért mindig a csajokkal foglalkozol?

Mert nekem Zsófi tényleg jobban bejön, mint a hegedűművésznő.

:)

Holnap reggel!

Boti lelépett a Viberről. Levente éppen azon gondolkodott, milyen idióta ez a helyzet, és hogy ő sem gondolná normálisnak azt, aki leckeírás közben felszerszámozott lovakat lát maga előtt. Erről aztán eszébe jutott a zablapálca; gyorsan rákattintott a Google parancsikonjára, és beírta a keresőbe. Mielőtt azonban bármelyik találatot is megnyitotta volna, ránézett a képtalálatokra is, és így már volt fogalma róla, mit keres. Vissza az összes találatra. A Magyar Nemzeti Digitális Archívum képe és tárgyleírása nem sokat segített, attól sem derült jobb kedvre, hogy a régi tankönyvtár német szótára ismeri a kifejezést. A Wikipédia meghatározása már egy kicsit több kapaszkodót adott. „A zabla is vasból készül, de régebben voltak bronzból készült zablák is. A ló szájába (a fogatlan szájzugba) helyezett, középen áthurkolt fémpálca ez, melynek szájon kívüli végére illeszkednek a zablapálcák és a zablakarikák. A zablapálcák a ló pofáján jobbról is és balról is lehatárolják a ló fejét és nehezítik a mozgását, mert a zablakarika a kiindulópontja a lovas kezébe futó kantárnak.”

Egy biztos: akár csontból, akár fémből készültek azok a zablapálcák, a portás mozgását is sikerült megnehezíteniük. Sőt: egy időre kiiktatniuk. A fickó, aki odasózott a zablapálcával, tudta, hogy mit csinál.

Levente meghallotta, hogy a zárban egy kulcs zörög. Ezek szerint hazaért anya.

– Szia, fiam! Itthon vagy?

Anya mindig olyan hülyéket kérdez. Neeem, a strandon vagyok! De azért összeszedte magát, elmorgott egy elméletileg hallható szíát, és kislattyogott az előszobába.

– Jesszusom, milyen nyúzott az arcod! Minden rendben?

Ráadásul az anyáknak különleges érzéke van hozzá, hogy első blikkre levegyék, ha valami eltér a szokásostól.

– Hogy sikerült a kémiaadolgozat?

– Hát elmegy... egész jól. Viszont történt valami furcsa az iskolában.

Anya letette a kabátját, de nem lépett beljebb, továbbra is Leventét nézte.

– Mi történt?

– Józsi bácsit valaki fejbe csapta, és begyömöszölte a kémiaszertárban a szekrénybe.

– Ó, te jó ég! Ki találta meg?

– Én.

Anya hallgatott. Amellett, hogy idegesítő kérdései voltak, megvolt az a jó tulajdonsága is, hogy azonnal átérezte a másik ember állapotát. Tuti hogy most is rájött: Leventének épp elég sokkos volt a délután, egyelőre nem szükséges a részletekbe bocsátkozni.

– Ó, szegénykém! Gyere, főzök gyorsan egy teát! – Azzal a hóna alá csapta a táskáját, és bement a konyhába.

Levente most nem akart visszavonulni, úgyhogy megvárta, míg felforr a víz, és anya leönti vele a citromfüves teafiltert. Megnyugtató citromillat szállt a konyhaasztal fölé.

– Anya, kérdezhetek valamit?

– Persze!

– Mit lehet tudni a honfoglalás kori cipőkről?

Anya gyanakvóan nézte Leventét. Biztos furcsállotta, hogy a fia ebben a helyzetben nem a portásról beszél, hanem a nomád népek viseletére kíváncsi – valószínűleg rájött, hogy Levente el akarja terelni a témát. De belement a játékba.

– A honfoglalás korában a magyarok puha bőrből varrott cipőt és főleg csizmát viseltek. A csizma hegyes orra az ég felé állt; a hagyomány szerint vallási okokból – az anyaföld tisztelete miatt –, de a valóság ennél prózaibb. Így könnyebb volt a kengyelben tartani a lábat. Ami még érdekes: nem volt külön bal és jobb cipő, az egyenes vonalú lábbelit bármelyik oldalra fel lehetett venni. Miért kérdezed?

Levente remélte, hogy nem kell megindokolnia, de már érlelődött benne egy válasz arra az esetre, ha ezt anya megkérdezi.

– Töriből vállaltunk néhányan egy projektmunkát; helytörténeti dolgokkal foglalkozunk, és most épp a honfoglalás korából maradt emlékeket vettük elő.

Anya összecsapta a kezét.

– Te részt veszel egy történelemprojektben? Hát ez csodálatos! Szólj, ha bármiben segítsék! Nézzük csak... ha a honfoglalás kori emlékeket keresitek, akkor feltétlenül el kell mennetek a Barackosba. A Felkeszi útnál voltak a régészeti feltárások, van ott egy szobor is a régi temető helyén, aztán...

– Anya! – vágott közbe Levente. – Ott még nem tartunk, csak a viseleteknél. De majd szólok, ha kell valami, rendben? – Azzal fogta a maradék teáját, és visszament a szobájába.

Az anyja merengve nézett utána. Valószínűleg nem tudta eldönteni, most akkor segítsen, vagy inkább ne.

Levente becsukta maga mögött az ajtót, és abban a pillanatban belehasított a felismerés. A lábnyomok a kápolnánál nem formáztak se jobb, se bal lábat: egy egylábas cipőtől származtak!

vége a részletnek

